

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/30
Karar Sayısı : 2015/33
Karar Tarihi : 1.4.2015
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Palu Sulh Ceza Hâkimliği

İTİRAZIN KONUSU : 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu'nun, 31.3.2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değiştirilen 89. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...gelenler ikiyüzelli,...", "...gelenler beşyüz,...", "gelenler yediyüzelli,...", ve "...kendiliğinden gelenler ayrıca bin,..." ibarelerinin Anayasa'nın 2., 10. ve 90. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Yoklama kaçağı olması nedeniyle Askerlik Kanunu'nun 86. ve 89. maddeleri uyarınca idarî para cezası ile cezalandırılan davacı tarafından söz konusu cezanın kaldırılması istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasaya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

Kanun'un itiraz konusu ibarelerin de yer aldığı 89. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Barışta, kabul edilebilir bir özrü olmaksızın;

a) Yoklama kaçaklarından birlikte yoklamaya tabi oldukları doğumluların yurt genelinde normal sevk yılı içindeki son kafilesi gönderilmiş bulunanlar için, son kafilenin gönderilmesi tarihinden,

b) Saklılardan yaşlılarının yurt genelinde normal sevk yılı içindeki son kafilesi gönderilmiş bulunanlar için, son kafilenin gönderilmesi tarihinden,

c) Bakaya kalanlar için, bakaya kaldıkları tarihten,

d) İhtiyat erattan çağrılıp da birlikte işleme tabi olduğu kişiler gönderilmiş bulunanlar için, en son gönderilme tarihinden,

e) Yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olup olmamasına bakılmaksızın askerlik şubesince sevk edildiği kıtasına katılmayan veya geç katılanlar için, kendilerine tanınan kanuni yol süresinin bitiminden,

*itibaren dört ay içinde **gelenler ikiyüzelli**, yakalananlar bin; dört aydan sonra bir yıl içinde **gelenler beşyüz**, yakalananlar ikibin; bir yıldan sonra **gelenler yediyüzelli**, yakalananlar*

*üçbin Türk Lirası idarî para cezasıyla cezalandırılır. Bir yıldan sonra tamamlanan her takvim yılı için **kendiliğinden gelenler ayrıca bin**, yakalananlar ayrıca ikibin Türk Lirası idarî para cezası ile cezalandırılır. Ancak, bu eylemlerinden sonra askerlik şubesinde ilk sevk edildikleri kitalara gecikmeksizin katılmaları halinde haklarında verilecek idarî para cezalarının yarısı verilir."*

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Evren ALTAY tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemede bakılmakta olan dava, Askerlik Şubesine kendiliğinden gelen davacıya yoklama kaçağı olması nedeniyle Askerlik Kanunu'nun 86. ve 89. maddeleri uyarınca verilen idarî para cezasının kaldırılması istemiyle açılan bir davadır.

Kanun'un 89. maddesinde yoklama kaçakları için öngörülen para cezaları, ilgilinin Askerlik Şubesine kendiliğinden gelmesi ya da yakalanmasına bağlı olarak değişmektedir. Başvuru dosyasının incelenmesinden, davacının Askerlik Şubesine kendiliğinden geldiği, ancak kendisine yakalanan yoklama kaçakları için öngörülen idarî para cezasının verildiği anlaşılmaktadır. Davacıya, Askerlik Şubesine kendiliğinden gelen yoklama kaçakları için öngörülen bir idarî yaptırım uygulanmadığından, Kanun'un 89. maddesinde bu kişilere verilecek idarî para cezalarını düzenleyen kurallar, "*bakılmakta olan davada uygulanacak kural*" niteliğini taşımamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu ibarelere ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu'nun, 31.3.2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değiştirilen 89. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "*gelenler ikiyüzelli.*", "*gelenler beşyüz.*", "*gelenler yediyüzelli.*" ve "*kendiliğinden gelenler ayrıca bin.*" ibarelerinin, itiraz yoluna başvuran Mahkemede bakılmakta olan davada uygulanacak kural niteliğini taşımadığından, bu ibarelere ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 1.4.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2015/30

Karar Sayısı : 2015/33

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Serruh KALELİ

Başkanvekili

Alparslan ALTAN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Esas Sayısı : 2015/30

Karar Sayısı : 2015/33

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA